

vil ikke fremkalde nogen pludselig Overgang; men den vil bevirke, at Godseieren faaer, hvad hans er, men at han ikke faaer, hvad der tilhører, som den ærede Minister sagde, Staten, og hvori jeg er fuldkommen enig med ham. Først naar en Tvangsløv udkommer, som gaaer ud paa at give Bønderne Ret til at faae disse Gaarde, imod at betale, hvad de ere værd for Godseieren, vil en Udstyknings- og Sammenlægningsløv være paa sit Sted; men før troer jeg ikke, at den kan bruges.

Indenrigsministeren: Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Naben) yttrede, at det især var Udstykningen, man maatte frygte, og ikke Sammenlægningen, saa troer jeg, at Forslaget, skjøndt det uregtelig giver en temmelig udstrakt Frihed til Udstykning, dog egentlig ikke kan vække grundet Anledning til nogen Frygt, især da en Lov om Jordeiendommens Sammenlægning og Udstykning nødvendigvis kun maa være saa at sige en temporair Lov, som maa forandres, naar Tid og Omstændigheder fordrer det. Jeg troer ikke, at man kan frygte, at det Lovudkast, jeg har havt den Ære at forelægge, skulde bevirke en saa pludselig Forandring i det Bestaaende, at der ikke itide skulde kunne raades Bod derpaa ved en forandret Lovgivning. Den ærede Taler har villet, at man skulde tage mere Hensyn til Arealen end til Hartkornet; jeg har netop forladt de tidligere Udstykningsanordningers Bestemmelse om Arealen, fordi Loven meget lettere kan eluderes, naar man tager Arealen. Naar en Mand nemlig ønsker at afhænde en Parcel af sin Gaard, og han veed, at han ikke kan afhænde den, uden den kan ansættes enten til 20 eller 24 Tdr. boniteret Land, saa er det meget lettere, naar man kun tager Arealen, at forhøje Boniteringen af hele Jordeiendommen eet eller to Nummer, hvorved han kan faae saameget boniteret Areal, som han ønsker, og Hartkornet til den samme Gaard dog bliver det samme. At en større Frihed baade med Hensyn til Sammenlægningen og Udstykningen vilde være ønskelig, skal jeg fuldkommen samstemme med; men jeg troer, at Jordeiendommene i Danmark ere af den

Wigtighed for Agerbruget i Landet, at man neppe kan tilstede en aldeles ubunden Frihed. Der maa navnlig med Hensyn til Ordningen i Matriculvæsenet nødvendigvis fra Regjerings Side føres et meget nøie Tilsyn, saavel med Sammenlægningen som med Udstykningen. Dersom man kan forestaae Regler, hvorved Friheden kan blive større, saa skal det være mig meget hjært — jeg skal for mit Vedkommende ikke have Noget derimod — men naar man vil fordrer Frihed, saa forekommer det mig underligt, at man vil fordrer Frihed i een Henseende og ikke i en anden. Naar man, hvilket jeg isøvrigt ved Lovudkastet har bestræbt mig for, vil søge at indrette det saaledes, at Enhver kunde erholde et saa lidet Jordstykke, som han ønskede, saa at Ingen paa Grund af Udstykningsanordningen skulde være nødsaget til at kjøbe et stort Stykke Jord, naar han ønskede at faae et mindre, saa mener jeg ogsaa, at man paa den anden Side maa lade Folk have Frihed til at sammentjære Jord, naar de ønske det. Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har tillagt mig den Hensigt, at jeg ved denne Anordning har tilsigtet, at skaffe Godseierne større Fordeel, saa kan jeg forsikre ham, at han tager aldeles fejl; jeg ønsker virkelig ikke Godseierne større Fordeel end Bønderne, jeg ønsker Bønderne accurat samme Fordeel, som jeg ønsker Godseierne, og naar han saaledes vil sige, at Loven skulde tilsigte at skaffe Godseierne fordeelagtigere Bilskaar, og han dermed har sat i Forbindelse, at jeg har erklæret mig imod, at en Tvangsløv for Afhændelsen af Fæstegodsset for Tiden udkom, saa skulde jeg mene, at man bedst kunde komme til et Resultat om, hos hvem Billigheden eller Ubilligheden er, enten hos Bønden eller Godseieren, naar man opfordrede Fæstebønderne i de forffjellige Egne til at komme frem med de Tilbud, som de ville gjøre Godseierne. Dersom altsaa en Mand ønsker at sammentjære flere Bøndergaarde, og han har Egne dertil, saa veed jeg sandelig ikke, hvorfor det skulde negtes ham. Godseieren kan ikke sammentjære Bøndergaardene, før de blive fæstede; men, naar han har Ret til at sammentjære dem, saa har han ogsaa langt større